

LIIGA VÄHE MÄNGUMAAD: Ajaloo töövihikute autor Ene Tannberg arvab, et koolis võiks kasutada hindamisel süsteemi, kus oleks 11 hinnet.

LAURI KULPSOO

Aasta õpetaja: “Õpilased on valmis makse maksma”

Tartu Miina Härma Gümnaasiumi ajaloo ja kodanikuõpetuse õpetaja ja aastal 2004 üks parematest õpetajatest **Ene Tannberg** (41) arvab, et haridusministeerium teeb neile liiga: “Aitab tõmblemisest. Õpetajaid tuleb rohkem usaldada.”

Viktoria Ladõnskaja
viktoria@ekspress.ee

“**H**ead uut aastat!” soovivad Miina Härma gümnaasiumi õpetajad esmaspäeva hommikul üksteisele. Õpilasi koolis veel ei ole. Kuid kell kümme algab õppeaasta esimene koosolek. Üheks teemaks on hindamissüsteem. Osa õpetajatest (ka Ene Tannberg) arvab, et

võiks kasutada hindamisel süsteemi, kus oleks üheksa (!) positiivset ja kaks negatiivset hinnet. Ehk siis 1, 2 (need on negatiivsed) ja 3-, 3, 3+, 4-, 4, 4+ ja 5-, 5, 5+.

“Kas tohib, et vestluse jooksul räägin oma koolist ka?” alustab Ene Tannberg. “Sel aastal algab meie koolis sajast õppeaasta.”

1906 alustas õppetööd Noorsoo Kasvatuse Seltsi Tütarlaste Gümnaasium Tartus. See oli kõige esimene eestikeelne gümnaasium, teised koolid töötasid vene keeles. Tol ajal kinnitati kooli kodukord, milles peeti oluliseks põhimõtet, et hea eestikeelse hariduse saanud tulevased emad aitavad kaasa uue eestimeelse ja -keelse põlvkonna kasvatamisele.

Praegu õpib koolis üle 900 lapse. Nende hulgas ka õpetaja Ene tütar. Teine tütar käib Hugo Treffneri gümnaasiumis.

Kunagi maakooli lõpetanud õpetaja Ene Tannberg tähistab oma tööjuubelit. Ta alustab 20. aastat õpetajana, sellest 10 aastat on ta töötanud Miina Härma gümnaasiumis.

Mida teile tähendab tiitel “aasta õpetaja”?

Igasugused pidulikud vastuvõtud. Midaagi erilist ei tähenda. Samas on iga tunnustus meeldiv.

Ajalooõpetajana võite rääkida ka eesti koolide ajaloost. Kuidas eesti kool on muutunud?

Kümme aastat tagasi töötasin pisikeses maakoolis Valgamaal. Kui tulin siia, sain kohe aru, et maakool ja linnakool on nagu öö ja päev. Erinevus seisnes selles, et linnakoolis käisid õpilased, kes tõepoolest tahtsid õppida. Osale maakooli lastele pidi seletama, miks nad peavad üldse koolis olema.

Loomulikult on viimaste aastate jooksul nii maa- kui ka linnakool muutunud. Nüüd on õpilastel rohkem õigusi.

IT-kolledži õppejõud Linnar Viik enustab, et meid võib oodata “veebikool”. Olete selle pooldaja?

Kool on suhtlemise koht. Suhtlemine näost näkku on ka oluline. Võib juhtuda, et tuleb selline aeg, kui iga õpilane istub kodus jututubades ja suhtleb õpetajaga. Aga minu arvates on see igav. Kool ei kao, sest väga paljud käivad koolis suhtlemise pärast.

Mida kool peab andma? Kas teadmisi või oskust teadmisi leida?

Peab andma kindlaid teadmisi. Põhiasjad peavad peas olema, aga ei saa ju kõike pähe õppida. Ja kool peab õpetama, mida teadmistega peale hakata. Tuleb välja, et see on probleemiks. Näiteks ajaloo riigieksamid töid hinnates nägin, et õpilased kirjutasid kõik faktid välja, aga nad ei osanud teha järeldusi.

Tänapäeva “veebilapsed” vist pakuvad teile veebist kinni püütud referaate.

Ükskord sain seitse samasugust referaati. Kuid mul on vastuvõtte olemas. Õpilased peavad pidama ettekande. Siin on tähtis nii vormistus kui ka esitamise viis. Mõned kasutavad Power Pointi. Õpilane võib võtta infot ka netist, kuid selleks, et ettekanne pidada, valmistub ta ette.

Kas õpilased on ajaga muutunud?

Pinget on rohkem. Riigieksamid ja gümnaasiumi sisseastumise katsed on mänginud oma rolli. Sageli on 9. ja 12. klassi õpilased paanikas. Tänapäeva koolilapsed esitavad endale küsimuse: mis minust edasi saab? Nii ühiskond kui ka vanemad panevad neile päris kõrgeid lootusi. Näiteks täiskasvanud propageerivad kutseharidust, aga oma lapsi saavad ikka ülikooli. Lapsed tunnevad, et neil oodatakse palju. Siit tuleb pinge.

Millest koolilapsed unistavad?

Meil on “vaprate ja ilusate” ideoloogia. Inime-

ne peab olema edukas. Tahavad hästi teenida. Samas on see tendents praegu muutumas.

Mis on veel muutunud? Näiteks suhtumine maksude maksmisesse. Paar aastat tagasi oli õpilastele lähedasem “ameerika mudel”, kus igauks seisab enda eest. Tol ajal rääkisid nad, et ei taha palju makse maksma. Nüüd aga ütlevad, et on nõus maksma rohkem makse, see on “rootsi mudel” ehk “suured maksud, aga suured toetused”. See tähendab, et nüüd pole tähtis mitte ainult mina, vaid ühiskond tervikuna.

On teada, et kõik on lubatud, mis ei ole keelatud. Mis on koolis keelatud?

Keelatud on suitsetamine, narkootikumide ja alkoholi tarvitamine.

Kas riietuses on õpilased vabad?

Riietus peab olema korrektne. Mõned tüdrukud pakuvad kosmeetikaga üle. Aga see läheb mööda. Tuleb võtta arvesse, et see on murdeiga. Kui ma veel maakoolis töötasin, tulid ükskord kõik ühe klassi poisid kooli küllakate peadega. Tahtsid reaktsiooni vaadata. Mul oli tunne, et olen vanglasse sattunud. Aga hakkasin naerma.

Kas teie koolis on probleeme narkootikumidega?

Me ei asu väljaspool ühiskonda. Küllap neid probleeme on igas koolis. Ma ei ole nõus, et meie koolis oleks probleem teravam kui mujal. Narkootikumid liiguvad igal pool.

Mõned gümnaasiumiõpilased käivad pärast kooli veel töö.

Osa töötavad küll. Mul ei ole selle vastu midagi. On ju teada, kes palju teeb, see palju jõuab. Tavaliselt just nendel on kõik asjad tehtud.

Mis tööd nad teevad?

Ettekandjad, ehitajad, töötavad arvutifirmades. Valvavad ka.

Töötavad illegaalselt? Kas see teid muretsema ei pane?

Tunni ajal kord tuli jutuks lepingute teema ja selgus, et nad töötavad ilma lepinguteta. Loomulikult ei ole see õige. Aga kui maksatakse 20–25 krooni tunnis, siis on nad nõus ka ilma lepinguta tööd tegema.

Rääkisime rahast ja palkadest. Õpilane küsis: “Kui palju siis õpetaja teenib?” Vastuseks oli “5000 krooni”. Reageeris: “Kas nädalas?”...

Mida ootate uuel aastal?

Ei oota mitte õpilastelt, vaid haridusministeeriumilt. Oleme tõmblemisest väsinud. Tuleks lihtsalt oma õpetajaid rohkem usaldada. Näiteks, uue hindamisjuhendi kohaselt on õpilasel hinde vaidlustamisel võimalus pöörduda direktori poole. Minu arvates ei ole see õige. Direktor peaks olema viimane instants. Alguses tuleb õpetajaga läbi rääkida.

Milline peab olema õpetaja?

Kõigepealt peab ta olema inimene. Peab õpilastest aru saama. Oma õpilastega näiteks arutlen, millal järgmine kontrolltöö võiks olla. Et kuupäev sobiks ka neile.

Kas õpetaja jõuab ennast täiendada?

Jõuab ikka. Eelmine nädal käisin Otepääl hoolikausti-teemalisel täienduskoolitusel. Olen koostanud mitmeid ajaloo töövihikuid, mis on õpilastele abiks. Kui õpetaja tegeleb ainult kooliga, muutub tema töö rutiiniks.

Kas õpetaja saab vastata “ma ei tea”?

Parem öelda “ma ei tea” kui udu ajada.